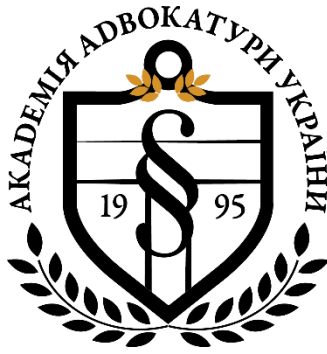

Кафедра кримінального процесу та криміналістики

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Порівняльний кримінальний процес

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Спеціальність	293 Міжнародне право
Освітня програма	Міжнародне право
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Київ 2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Порівняльний кримінальний процес» для здобувачів вищої освіти галузі знань **29 Міжнародні відносини спеціальності 293 Міжнародне право** освітньої програми **Міжнародне право**.

Розробники: *Легких К.В., кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального процесу та криміналістики.*

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри кримінального процесу та криміналістики протокол № 1 від 25 вересня 2020 р.

Завідувач кафедри _____ Легких К.В.

Схвалено Науково-методичною радою Академії адвокатури України

Голова НМР професор Гончаренко С.В.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Порівняльний кримінальний процес»

Спеціальність та рівень вищої освіти	Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) Галузь знань – 29 Міжнародні відносини Спеціальність – 293 Міжнародне право
Характеристика навчальної дисципліни	Модулів: 2 Загальний обсяг: 120 годин Лекції — 30 Семінари — 10 Самостійна робота — 80 Кількість кредитів, відповідних ECTS: 4
Передумови до вивчення дисципліни	Вивчення курсу потребує розуміння конкретних історичних умов розвитку кримінального судочинства зарубіжних країн, а тому обов'язковою передумовою вивчення дисципліни є наявність ґрунтовних знань у галузі історії держави і права зарубіжних країн. Навчальна дисципліна пов'язана з теорією держави і права, яка розробляє загальні для всіх юридичних наук проблеми, надаючи можливість зосередитися на конкретних знаннях цієї галузі. Вивчення студентами порівняльного кримінального процесу передбачає попереднє освоєння ними теоретичної бази та поняттєвого апарату юридичних наук. Таким чином, у схемі викладання правових дисциплін навчальна дисципліна «Порівняльний кримінальний процес» розташовується після навчальних дисциплін «Історія держави і права зарубіжних країн» та «Теорія держави і права».
Статус дисципліни	Обов'язкова Семестр: 5 Форма підсумкового контролю: Іспит Мова навчання: українська
Інформація про призначення	Програма призначена для студентів освітньо-професійної програми «Міжнародне право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання.
Розробник	Легких Кирило Вікторович – завідувач кафедри кримінального процесу та криміналістики Академії адвокатури України
Контакти	Легких Кирило Вікторович legkikh@ukr.net
Апробація	Програма навчальної дисципліни обговорена і затверджена на засіданні кафедри кримінального

	процесу та криміналістики. Програма розглянута і схвалена науково-методичною радою Академії адвокатури України.
--	---

**Загальний опис навчальної дисципліни
«Порівняльний кримінальний процес»**

Предметом курсу є	Кримінальне процесуальне законодавство України та зарубіжних країн (Франція, Німеччина, Велика Британія, США). Ознайомлення, у межах порівняння правових систем сучасності, з основами кримінального процесу.
Метою викладення курсу є	Отримати системне уявлення про предмет кримінального процесу, джерела, принципи, основи доказового права, а також про досудове провадження, судовий розгляд і оскарження судових рішень.
Завданням є	вироблення у студентів навичок науково-теоретичного підходу до вивчення правових явищ і понять, здатності самостійно аналізувати та зіставляти різнобічні явища, робити власні висновки, обґрунтовувати свої судження, знаходити їм практичне застосування в питаннях кримінального судочинства України та зарубіжних країн.
Загальні компетентності	ЗК-1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК-2 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, застосовувати знання у практичних ситуаціях, знання та розуміння професійної діяльності. ЗК-5 Здатність працювати як автономно, так і у команді, здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК-10 Здатність діяти у навчальних і професійних ситуаціях відповідно до принципів академічної доброчесності та професійної етики, а також оцінювати поведінку інших із цих позицій.
Фахові компетентності	ФК-2 Здатність використовувати базові методи дослідження держави і права при виконанні професійних задач, встановлювати історичний контекст норм і режимів, формулювати юридичні питання в абстрактно-теоретичному рівні. ФК-4 Здатність захищати національні інтереси власної держави за допомогою міжнародно-правових інструментів. ФК-6 Здатність передбачати юридичні ризики, пов'язані з множинністю правових систем і юрисдикцій. ФК-9 Здатність виконувати стандартні обов'язки в складі юридичної служби органів, організацій, підприємств, зокрема приватної юридичної практики відповідально та з розумінням етичних аспектів юридичної роботи. ФК-10 Знання засад і доктрин національного та міжнародного права, а також змісту ключових правових інститутів, здатність до їх аналізу та прогнозування тенденцій розвитку; уміння використовувати ці знання і навички у практичній діяльності, надавати юридичні висновки й

	консультації, здійснювати юридичний супровід основних видів міжнародної співпраці та зовнішньоекономічних операцій, розробляти правову позицію в інтересах клієнта, а також контраргументи проти позиції опонентів, вести дискусію й дебати, а також виконувати інші види діяльності юриста з питань кримінального права та процесу. Знання і розуміння передумов виникнення, формування, розвитку кримінального процесу. ФК-14 Знання та розуміння національних інтересів України на міжнародній арені, здатність адаптувати та використовувати міжнародно-правові норми та принципи в національній правовій системі.
Очікувані результати навчання	ПРН-1 Мислити абстрактно й аналітично, синтезувати загальні знання насамперед із предметної області для досягнення цілей професійної діяльності, швидко розуміти професійні завдання, оцінювати їхню складність. ПРН-2 Демонструвати володіння загальнотеоретичними поняттями і категоріями римського приватного права, теорії держави і права, вільно оперувати юридичними поняттями та термінами, орієнтуватися у початкових онтологічних, антропологічних, аксіологічних засадах сутності, походження та цивілізаційного призначення права; розуміти базові теоретико-правові підходи, на основі яких здійснюється тлумачення та застосування норм і принципів права, та визначати тенденції його розвитку. ПРН-3 Проводити збір і наліз матеріалів з різних джерел, зокрема, з історичних та філософських наукових джерел, аналізувати їх та узагальнювати у відповідності до наукових критеріїв, використовувати базові методи історії та філософії при виконанні професійних задач, формулювати юридичні питання в абстрактно-теоретичному рівні. ПРН-5 Швидко знаходити потрібну інформацію, обробляти й аналізувати її, оцінювати за достовірністю та релевантністю, аналізувати зібрану й оброблену інформацію про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, складати аналітичні довідки, звіти й інші форми представлення результатів аналізу з правильним оформленням посилань на норми міжнародного та національного (українського та закордонного) права. ПРН-10 Демонструвати концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень міжнародного права (публічного та приватного), порівняльного законодавства, національного права, ускладненого іноземним елементом, виявляти в подіях і фактах міжнародного життя тенденції та закономірності, формулювати їх та визначати пов'язані з ними майбутні можливості й ризики.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
«Порівняльний кримінальний процес»

Теми	Кількість годин:			
	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	Всього
Змістовий модуль I <i>Загальна характеристика кримінального процесу США, Великобританії, Франції, Німеччини</i>				
Тема 1. Розвиток кримінального процесу у сучасних державах світу	4	2	6	12
Тема 2. Джерела кримінального процесу у державах з континентальною та англосаксонською (загальною) системою права.	4		6	10
Тема 3. Принципи кримінального процесу. Поняття і значення, характеристика та система принципів. (Франція, ВБ, Німеччина, США).	2		6	8
Тема 4. Докази та доказування. Поняття доказу. Специфіка доказування. Предмет і межі доказування. Належність і допустимість доказів. Onus probandi. (Франція, ВБ, Німеччина, США).	2	2	10	14
Тема 5. Органи, що здійснюють кримінальне провадження. Характеристика та підстави діяльності органів, що здійснюють кримінальне провадження. (Франція, ВБ, Німеччина, США).	2		6	8
Тема 6. Досудове провадження. Основні засади досудового провадження. (Франція, ВБ, Німеччина, США).	2		6	8
Тема 7. Судовий розгляд і оскарження судових рішень. Базові положення судового розгляду і оскарження судових рішень.	2	2	6	10
Змістовий модуль II <i>Загальна характеристика кримінального процесу України</i>				
Тема 1. Сучасний кримінальний процес України. Поняття, принципи, засади, структура та джерела кримінального процесу (Україна).	4	2	8	14

Тема 2. Основи доказового права. Поняття доказу та джерел доказів. Процес доказування. Обов'язок доказування. Предмет і межі доказування. Належність і допустимість доказів та їх джерел. Класифікація доказів та їх джерел.	2		8	10
Тема 3. Досудове розслідування. Загальні положення досудового розслідування. (Україна)	2		8	10
Тема 4. Судове провадження і перегляд судових рішень. Судове провадження і судові рішення. Особливі порядки провадження в суді першої інстанції. Судове провадження з перегляду судових рішень. Виконання судових рішень. Міжнародне співробітництво.	4	2	10	16
Всього за дисципліною	30	10	80	120

ЗМІСТ КУРСУ

«Порівняльний кримінальний процес»

Змістовий модуль 1. Загальна характеристика кримінального процесу США, Великобританії, Франції, Німеччини

Тема 1. Розвиток кримінального процесу у сучасних державах світу

Історичні форми, поняття, завдання, суть, структура кримінального процесу зарубіжних країн.

Тема 2. Джерела кримінального процесу

Джерела кримінального процесу у державах з континентальною та англосаксонською (загальною) системою права.

Тема 3. Принципи кримінального процесу

Поняття і значення, характеристика та система принципів. (Франція, ВБ, Німеччина, США).

Тема 4. Докази та доказування

Поняття доказу. Специфіка доказування. Предмет і межі доказування. Належність і допустимість доказів. Onus probandi. (Франція, ВБ, Німеччина, США).

Тема 5. Органи, що здійснюють кримінальне провадження

Характеристика та підстави діяльності органів, що здійснюють кримінальне

провадження. (Франція, ВБ, Німеччина, США).

Тема 6. Досудове провадження

Основні засади досудового провадження. (Франція, ВБ, Німеччина, США).

Тема 7. Судовий розгляд і оскарження судових рішень

Базові положення судового розгляду і оскарження судових рішень.

Змістовий модуль 2. Загальна характеристика кримінального процесу України

Тема 1. Сучасний кримінальний процес України

Поняття, принципи, засади, структура та джерела кримінального процесу (Україна).

Тема 2. Основи доказового права

Поняття доказу та джерел доказів. Процес доказування. Обов'язок доказування. Предмет і межі доказування. Належність і допустимість доказів та їх джерел. Класифікація доказів та їх джерел..

Тема 3. Досудове розслідування

Загальні положення досудового розслідування.

Тема 4. Судове провадження і перегляд судових рішень

Судове провадження і судові рішення. Особливі порядки провадження в суді першої інстанції. Судове провадження з перегляду судових рішень. Виконання судових рішень. Міжнародне співробітництво.

ПЛАНИ

семінарських занять з курсу «Порівняльний кримінальний процес»

Семінар 1

1. Зміст визначення «кримінальний процес», «кримінальне судочинство».
2. Історичні форми кримінального процесу: обвинувальний, інквізиційний, змагальний, змішаний.
3. Англо-саксонська та континентальна модель кримінального процесу.
4. Синтетична (змішана) модель кримінального процесу.

Теми рефератів:

1. Передумови виникнення та розвиток кримінального процесу.
2. Інквізиційна форма кримінального процесу: риси та особливості.
3. Змагальний кримінальний процес: історія виникнення та розвитку.

Семінар 2

1. Презумпція невинуватості та її окремі складові.
2. Стандарт доказування «поза розумним сумнівом».
3. Обов'язок доказування в кримінальному процесі.
4. Доказування в кримінальному процесі Німеччини.
5. Доказування в кримінальному процесі Великої Британії.

Теми рефератів:

1. Докази та доказування в кримінальному процесі Франції.
2. Межі доказування. Належність та допустимість доказів.
3. Конкуренція презумпції невинуватості та презумпції факту: практика Європейського суду з прав людини.

Семінар 3

1. Судова система Франції.
2. Судова система США.
3. Межі розгляду кримінального провадження в суді.
4. Ревізійні порядки перегляду судових рішень у Франції, Німеччині, США та Великій Британії

Теми рефератів:

1. Стадії кримінального процесу Франції та України: порівняльний аналіз.
2. Реалізація принципу змагальності під час судового розгляду.
3. «Переваги захисту» як принцип кримінального судочинства.

Семінар 4

1. Докази та доказування в кримінальному процесі України.
2. Розподіл обов'язку доказування в кримінальному процесі України.
3. Належність та допустимість доказів в кримінальному процесі України.
4. Джерела доказів.

Теми рефератів:

1. Характеристика джерел доказів в кримінальному процесі України.
2. Стандарт доказування «поза розумним сумнівом»: практика Європейського суду з прав людини.
3. Перехресний допит як форма отримання доказової інформації в кримінальному процесі України.

Семінар 5

1. Судове провадження в кримінальному процесі України
2. Сторони та інші учасники кримінального провадження: процесуальний статус, права та обов'язки.
3. Судовий контроль за досудовим розслідуванням в кримінальному процесі України та апеляційний перегляд рішень слідчих суддів.
4. Апеляційне та касаційне оскарження судових рішень в кримінальному процесі України.

Теми рефератів:

1. Особливості апеляційного перегляду судових рішень в кримінальному судочинстві України.
2. Роль та місце Верховного Суду в національній системі захисту прав.

Форми й методи поточного контролю:

Форми поточного контролю	Методи поточного контролю
Контроль на семінарських заняттях	• Вибіркове усне опитування; • Фронтальне усне опитування; • Опитування за тестовими завданнями; • Вирішення задач, казусів.
Контроль на лекції	• Вибіркове експрес – опитування
Самостійна робота	• Передбачає вивчення питань, винесених на самостійне опрацювання і може виконуватися у формі рефератів. • Темы рефератів є орієнтовними. За погодженням з викладачем, студент може самостійно обрати тему реферату для опрацювання.

Критерії поточного оцінювання знань студентів:

Усний виступ/виконання письмового завдання	Критерії оцінювання
10	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, правильно відповідає на усі додаткові запитання викладача.
8	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, відповідає на усі додаткові запитання викладача, але при цьому не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
6	У цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, відповідає частково на усі додаткові запитання викладача, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
4	Не у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно,

	поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, практичних завдань та додаткових запитань викладача, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки.
2	Не розуміє змісту теоретичних питань, практичних завдань та додаткових запитань викладача, може сказати два–три речення по суті питання, назвати деякі правові документи, але головний зміст матеріалу не розкрито.

КРИТЕРІЇ ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА / ECTS

Підсумки складання екзамену

СУМА БАЛІВ	Оцінка ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно, з правом перескладання
1-34	F	незадовільно без права перескладання

Оцінка «**відмінно**» ставиться, якщо студент буде відповідь логічно у відповідності з планом, виявляє максимально глибокі знання професійних термінів, понять, категорій, концепцій і теорій. Встановлює змістовні між предметні зв'язки. Розгорнуто аргументує висунуті положення, наводить переконливі приклади. Виявляє аналітичний підхід у висвітленні різноманітних концепцій. Робить змістовні висновки. Демонструє знання спеціальної літератури в межах навчального методичного комплексу.

Оцінка «**добре**» ставиться, якщо студент буде свою відповідь у відповідності з планом. У відповіді наводить різні підходи до проблеми, проте їх обґрунтування є недостатньо повним. Встановлює змістовні між предметні зв'язки. Розгорнуто аргументує висунуті положення, наводить переконливі приклади, проте спостерігається певна непослідовність аналізу. Висновки робить правильні. Мовлення грамотне, застосовується професійна лексика. Демонструє знання спеціальної літератури в межах навчального комплексу.

Оцінка «**задовільно**» ставиться, якщо відповідь є недостатньо логічно побудованою, план відповіді дотримується непослідовно. Студент виявляє слабкість в розгорнутому розкритті основних понять. Висунуті положення декларуються, але недостатньо аргументуються. Відповідь носить переважно теоретичний характер, приклади відсутні.

Оцінка «**незадовільно**» ставиться за умови недостатнього розкриття професійних понять, категорій, концепцій, теорій. Студент намагається підмінити наукове обґрунтування проблем міркуваннями повсякденного побутового характеру. Відповідь містить низку серйозних недоліків. Висновки поверхневі.

Орієнтовний перелік питань, що містяться в екзаменаційних білетах:

1. Інквізиційний кримінальний процес як історична форма.
2. Змагальний кримінальний процес як історична форма.
3. Змішаний кримінальний процес як історична форма.
4. Кримінальний процес України: завдання та форма.
5. Характеристика кримінального процесу Франції.
6. Характеристика кримінального процесу ФРН.
7. Характеристика кримінального процесу Великої Британії.
8. Характеристика кримінального процесу США.
9. Характеристика кримінального процесу України.
10. Джерела доказів в кримінальному процесі Франції.
11. Джерела доказів в кримінальному процесі ФРН.
12. Джерела доказів в кримінальному процесі Великої Британії.
13. Джерела доказів в кримінальному процесі США.
14. Органи досудового розслідування у Франції.
15. Органи досудового розслідування ФРН.
16. Органи досудового розслідування у Великій Британії.
17. Органи досудового розслідування США.
18. Судова система (кримінальне судочинство) у Франції.
19. Судова система (кримінальне судочинство) ФРН.
20. Судова система (кримінальне судочинство) Великої Британії.
21. Судова система (кримінальне судочинство) США.
22. Докази та доказування в кримінальному процесі Франції.
23. Докази та доказування в кримінальному процесі ФРН.
24. Докази та доказування в кримінальному процесі Великої Британії.
25. Докази та доказування в кримінальному процесі США.
26. Ревізійний порядок перегляду судових рішень в кримінальному процесі Франції.
27. Ревізійний порядок перегляду судових рішень в кримінальному процесі ФРН.
28. Ревізійний порядок перегляду судових рішень в кримінальному процесі Великої Британії.
29. Ревізійний порядок перегляду судових рішень в кримінальному процесі США.
30. Завдання кримінального процесу України.
31. Засади (принципи) кримінального процесу України.
32. Верховенство права як принцип кримінального процесу України.
33. Законність як принцип кримінального процесу України.
34. Рівність перед законом і судом як принцип кримінального процесу України.
35. Повага до людської гідності як принцип кримінального процесу України.

36. Забезпечення права на свободу та особисту недоторканість як принцип кримінального процесу України.
37. Недоторканність житла чи іншого володіння особи як принцип кримінального процесу України.
38. Таємниця спілкування як принцип кримінального процесу України.
39. Невтручання у приватне життя як принцип кримінального процесу України.
40. Недоторканність права власності як принцип кримінального процесу України.
41. Презумпція невинуватості та забезпечення доведеності вини як принцип кримінального процесу України.
42. Свобода від самовикриття та право не свідчити проти близьких родичів та членів сім'ї як принцип кримінального процесу України.
43. Забезпечення права на захист як принцип кримінального процесу України.
44. Доступ до правосуддя та обов'язковість судових рішень як принцип кримінального процесу України.
45. Змагальність сторін та свобода в поданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості як принцип кримінального процесу України.
46. Забезпечення права на оскарження процесуальних рішень, дій чи бездіяльності як принцип кримінального процесу України.
47. Публічність як принцип кримінального процесу України.
48. Диспозитивність як принцип кримінального процесу України.
49. Гласність і відкритість судового провадження та його повне фіксування технічними засобами як принцип кримінального процесу України.
50. Розумність строків як принцип кримінального процесу України.
51. Суд, сторони та інші учасники кримінального провадження (КПК України).
52. Органи досудового розслідування (КПК України).
53. Джерела доказів (КПК України).
54. Належність та допустимість доказів (КПК України).
55. Обставини, що підлягають доказуванню в кримінальному провадженні (КПК України).
56. Судовий контроль за досудовим розслідуванням (КПК України).
57. Апеляційне оскарження в кримінальному процесі України.
58. Касаційне оскарження в кримінальному процесі України.
59. Favor defensionis як принцип кримінального процесу України.
60. Мова, якою здійснюється кримінальне провадження в кримінальному процесі України.

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів є невід'ємною частиною навчального процесу. Самостійна робота студента сприяє належному засвоєнню матеріалу з предмету, що вивчається, навчає студента працювати з джерелами курсу, рекомендованою та додатковою літературою, виробляє здатність робити власні висновки, обґрунтовувати свою точку зору.

Самостійна робота включає опрацювання складених на лекціях конспектів, вивчення рекомендованої літератури, підготовку питань, винесених для обговорення на семінарських заняттях, а також підготовку доповідей з питань курсу «Порівняльний кримінальний процес», які не передбачені в планах семінарів. Доповідь оформлюється письмово, із зазначенням питання, що висвітлюється, прізвищем автора та заслуховується і обговорюється на семінарських заняттях. На виступ відводиться 3-5 хвилин. Самостійною роботою є також підготовка презентацій, доповідей на наукові студентські конференції.

Навчальний проект

(Індивідуальне навчально-дослідне завдання (реферат))

У структурі навчального навантаження студента передбачений такий різновид індивідуальних занять студента, як індивідуальні навчально-дослідні завдання. Як вид поза аудиторної індивідуальної роботи студента, метою якого є систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення знань студента з навчального курсу, ІНДЗ за змістом представляє собою завершену теоретичну роботу (реферат) в межах навчальної програми курсу і охоплює одне чи декілька питань із зазначених в тематичному плані тем. Студент може сам запропонувати тему реферату, або вибрати з числа поданих.

Загальний обсяг роботи – 10-12 сторінок друкованого тексту. На титульному аркуші в правому нижньому кутку студент ставить особистий підпис і дату виконання роботи.

Поданий реферат не зараховується, якщо:

- має компілятивний характер;
- зміст частково або повністю не відповідає темі або тема не розкрита;
- містить неправильні поняття, визначення, терміни тощо.

Посилання на джерела мають бути зазначені як по тексту роботи (посилання), так і в переліку літератури.

Орієнтовна структура ІНДЗ:

- вступ – зазначається тема роботи, мета, основні положення;
- основний розділ;
- основні результати роботи;
- висновки;
- список використаної літератури.

ЛІТЕРАТУРА ДО ДИСЦИПЛІНИ

Підручники, навчальні посібники

1. Гуценко К. Ф., Головки Л. В., Филимонов Б. А. Уголовный процесс западных государств. Изд. 2-е, доп. и испр. — М.: Издательство "Зерцало-М", 2002. — 528 с.
2. Молдован А. В. Кримінальний процес: Україна, ФРН, Франція, Англія, США. 2-ге вид. Навч. посіб. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 352 с.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар / За заг. ред. професорів В.Г.Гончаренка, В.Т.Нора, М.Є. Шумила. — К.: Юстініан, 2012. — 1224 с.
4. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон від 13 квітня 2012 № 4651-VI. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
5. Молдован А. В. Кримінальний процес України : навч. посіб. / А. В Молдован, С. М. Мельник. — К. : Центр учб. л-ри, 2013. — 368 с.
6. Молдован А.В., Савченко В.А., Садова Т.В. Кримінальний процес: Україна, ФРН, США. Навчальний посібник. — К.: Алерта. 2014. — 334 с.
7. Гуценко К. Ф. Уголовный процесс западных государств : учеб. пособие / К. Ф. Гуценко, Л. В. Головки, Б. А. Филимонов. — Изд. 2-е, доп. и испр. — М. : Зерцало-М, 2016. — 528 с.
8. Сучасний кримінальний процес країн Європи : монографія [В. В. Луцик, В. А. Савченко, В. І. Самарін та ін.] ; за ред. В. В. Луцика та В. І. Самаріна. — Харків : Право, 2018. — 792 с.
9. Шумейко Д.О. Здійснення спеціального кримінального провадження в Україні: теорія і практика : монографія. Київ : Алерта, 2020. 438 с.

Додаткові джерела:

1. Большаков С. В. Порівняльний аналіз апеляційного оскарження рішень судді у досудовому провадженні за законодавством зарубіжних країн / С. В. Большаков // Международные стандарты прав человека и проблемы их реализации в уголовном и уголовнопроцессуальном законодательстве стран СНГ : материалы междунар. науч.-практ. конф. 28–29 мая 2010 г. : в 2 кн. — Харьков, 2011. — Кн. 1. — С. 24–34.
2. Козаченко В. Особливості застосування арешту за Кримінально-процесуальним кодексом Федеративної Республіки Німеччина / В. Козаченко // Вісник Національної академії прокуратури України. — 2014. — № 1, спец. вип. : Проблеми застосування Кримінального процесуального кодексу України. — С. 166–171.
3. Обрізан Н. Роль захисника в збиранні доказів у кримінальному процесі України та зарубіжних країн: порівняльний аналіз / Н. Обрізан // Право України. — 2015. — № 7. — С. 100 — 104.

4. Прилуцький С. Інститут допустимості доказів у кримінальному судочинстві США та Англії: порівняльно-правовий аспект / С. Прилуцький // Право України. – 2014. – № 10. – С. 132–137.

5. Ходанович В. О. Окремі питання виявлення й розслідування шпигунства і зради у Франції // Порівняльно-аналітичне право. – 2018. - № 1. – С. 340-343.

Інтернет ресурси:

www.rada.gov.ua – Верховна Рада України

www.nbuv.gov.ua — Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.

www.nplu.org — Національна парламентська бібліотека України.

www.gntb.gov.ua — Державна науково-технічна бібліотека України (ДНТБ).

www.uintei.kiev.ua — Український інститут науково-технічної і економічної інформації (УкрІНТЕІ).

www.rsl.ru — Российская государственная библиотека.

www.loc.gov — Library of Congress.

www.solo.bodleian.ox.ac.uk — Search Oxford Libraries Online.